

Józef Borzyszkowski

Profesor Henryk Muszyński, ks.
senior, abp metropolita gnieźnieński,
prymas Polski z Kaszub, Członkiem
Honorowym Instytutu Kaszubskiego

Acta Cassubiana 19, 523-526

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Józef Borzyszkowski

**Profesor Henryk Muszyński,
ks. senior, abp metropolita gnieźnieński,
prymas Polski z Kaszub, Członkiem
Honorowym Instytutu Kaszubskiego**

Walne Zgromadzenie Instytutu Kaszubskiego nadało Mu tę godność dnia 7 kwietnia 2017 roku. Zgłaszając Jego kandydaturę, przypomniano, iż urodził się 20 marca 1933 roku w Kościerzynie. Tam też ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Józefa Wybickiego, gdzie wśród jego kolegów byli śp. Stanisław Pestka i Tadeusz Bolduan, również dobitnie wpisani swoim życiem i pracą w najnowsze dzieje Kaszubów. Ks. Prymas, maturzysta z 1951 roku, ukończył studia teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym Pelplinie, gdzie w 1957 roku uzyskał święcenia kapłańskie. Po wikariacie w Gdyni Chyloni podjął dalsze studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, a następnie w Rzymie i Jerozolimie. W Rzymie był świadkiem II Soboru Watykańskiego; w Ziemi Świętej jednym z pionierów wśród badaczy nowo odkrytych dokumentów – tekstów biblijnych. W 1968 roku wrócił z tytułem doktora nauk biblijnych do Pelplina, gdzie został profesorem seminarium, pracując od 1973 roku także na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, gdzie pełnił m.in. funkcję dziekana i uzyskał w 1986 roku tytuł naukowy profesora.

W 1985 roku za sprawą ks. bpa Mariana Przykuckiego, ordynariusza diecezji chełmińskiej, został mianowany przez papieża Jana Pawła II biskupem sufraganem tejże diecezji – z siedzibą w Gdyni. W 1987 roku został biskupem włocławskim, a w 1992 – arcybiskupem metropolitą gnieźnieńskim. Z lat jego posługi arcybiskupiej w Gnieźnie do wielu najważniejszych wydarzeń zaliczyć można i trzeba II Zjazd Gnieźnieński (i następne) oraz przywrócenie decyzją papieską metropolie gnieźnieńskiej tytułu prymasa Polski.

Ks. abp Henryk Muszyński należy do grona najwybitniejszych przedstawicieli episkopatu polskiego XX i XXI wieku. Jako profesor i biskup, wybitny biblista, rozświetlił naukę i Kościół w Polsce i w szerokim świecie, ukazując naj-

jaśniejsze strony jego współczesności. Jest pionierem pojednania chrześcijańsko-żydowskiego w Polsce i rzecznikiem autentycznego pojednania oraz współpracy polsko-niemieckiej w świecie. W tym kontekście daje też przykład dobrosąsiedzkich relacji z Kościołami i wszystkimi państwami w naszym najbliższym sąsiedztwie, obejmujący także kontakty z Rosją i Kościołem prawosławnym. Jest otwarty na świat i zjednoczoną Europę w duchu nauczania papieża – Jana XXIII, Jana Pawła II i Franciszka.

W swej codziennej posłudze i publikowanych dziełach, jako Kaszuba rodem z Kościerzyny, doświadczony w latach wojny i PRL-u, promuje wspomniane pojednanie, promuje Kaszuby i kaszubszczyznę. Między innymi był recenzentem wydawniczym i jest promotorem tłumaczenia Biblii – Nowego Testamentu, dokonanego przez Eugeniusza Gołąbka na język kaszubski, wydanego przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie w 1993 roku z imprimatur Konferencji Episkopatu Polski.

Na polu promocji i obecności języka kaszubskiego w Kościele Ks. Prymas wspierał śp. ks. abpa Tadeusza Gocłowskiego. Jako rzecznik idei Kongresu Pomorskiego, będąc metropolitą gnieźnieńskim, złożył podpis pod historycznym dokumentem – „Słowem Biskupów z Pomorza do uczestników Kongresu Pomorskiego”, przyjętym podczas Konferencji Episkopatu Polski w Szczecinie 11 marca 1998 roku.

Jako metropolita gnieźnieński promował również badania i dzieła naukowe dotyczące początków państwa polskiego i Kościoła katolickiego w Polsce autorstwa Profesora Gerarda Labudy. Był również tym, który pożegnał naszego mistrza – Profesora Labudę, jak i ks. abpa Tadeusza Gocłowskiego w dniu ich pogrzebów – w Luzinie – A.D. 2010 i w Oliwie A.D. 2015.

Ks. Prymas-senior, Profesor Henryk Muszyński jest członkiem zwyczajnym Instytutu Kaszubskiego. W Tawernie „Mestwin” Domu Kaszubskiego w Gdańsku promowaliśmy przed 5 laty Jego książkę *Prymas z Kaszub* z udziałem Gości z Gniezna i ks. abpa T. Gocłowskiego, który wówczas odebrał dyplom Członka Honorowego Instytutu Kaszubskiego. Wśród licznych wyróżnień, jakimi obdarzono w kraju i świecie Księdza Prymasa, jest honorowe obywatelstwo Włocławka, rodzinnej Kościerzyny, Mogilna i Bydgoszczy. Jako Kościelnik był On uczestnikiem dorocznego Zjazdu Kaszubów we Wdzydzach w 2016 roku, przewodnicząc mszy św. i głosząc „kaszubską” homilię. Uświetnił też rocznicową uroczystość 60-lecia odsłonięcia pomnika Hieronima Derdowskiego we Wielu 13 sierpnia 2017 roku.

W bieżącym roku Ks. Prymas obchodził jubileusz 60-lecia kapłaństwa, ukształtowanego i rozwiniętego w przyjaźni ze śp. ks. prof. Januszem Pasierbem, pierwszym laureatem „Medalu im. Bernarda Chrzyszowskiego Poruszył wiatr od morza”. – Mieszkając od lat w Wielkopolsce, ks. prof. Henryk Mu-

szyński jest nieustannie ożywczym kaszubskim wiatrem od morza w Polsce, a zwłaszcza w Kościele katolickim w Rzeczypospolitej – szczególnie w relacjach polsko-niemieckich, czego świadectwem jest Apel Biskupów z Zespołu ds. Kontaktów z Konferencją Episkopatu Niemiec z 8 września 2017 roku, w którym m.in. czytamy:

„Pojednanie to słowo, które od ponad ćwierćwiecza określa relacje polsko-niemieckie. To wielka wartość, którą udało się osiągnąć i którą podtrzymujemy dzięki wysiłkowi nie tylko polityków, ale licznych ludzi dobrej woli po obu stronach granicy. Mamy jednak świadomość, że łatwo można ją utracić przez nieprzemyślane decyzje, a nawet przez zbyt pochopnie wypowiedane słowa. Równocześnie pamiętamy, że patriotycznym obowiązkiem jest „angażowanie się w dzieło społecznego pojednania poprzez przypominanie prawdy o godności każdego człowieka, łagodzenie nadmiernych politycznych emocji, wskazywanie i poszerzanie pól możliwej i niezbędnej dla Polski współpracy ponad podziałami oraz ochronę życia publicznego przed zbędnym upolitycznianiem” („Chrześcijański kształt patriotyzmu”).

(...)

Zgromadzonego przez lata kapitału dobra we wzajemnych relacjach między społeczeństwami, narodami i państwami nie wolno zmarnować ani roztrwonić. Kapitał pojednania i więzi trzeba chronić, umacniać i pomnażać dla dobra naszych Ojczyzn, które mają misję do spełnienia – jest to misja dawania świadectwa pojednanych wobec niepojednanych w Europie i świecie. Dlatego ogromne znaczenie ma sposób, w jaki traktowane są niezłatwione sprawy w relacjach obu państw. Należy je podejmować na płaszczyźnie roztropnej dyplomacji, by podtrzymać z trudem osiągnięte zaufanie, a nie niweczyć poprzez wzbudzanie negatywnych emocji społecznych w którejkolwiek ze stron.

(...)

W tym duchu działa Kościół katolicki i inne Kościoły chrześcijańskie, głoszące Ewangelię przebaczenia, pojednania i pokoju. Papież Franciszek w orędziu na 50 Światowy Dzień Pokoju (1 stycznia 2017) zaapelował do zwierzchników politycznych i religijnych, zwierzchników instytucji międzynarodowych, szefów przedsiębiorstw oraz mediów całego świata o podjęcie w działaniach »stylu polityki na rzecz pokoju«. Zwrócił uwagę, że »wymaga to gotowości do 'przyjęcie konfliktu, rozwiązania go i przemienienia w ogniwo nowego procesu'. Działanie w ten sposób oznacza wybór solidarności jako stylu tworzenia historii i budowania przyjaźni społecznej«. W kontekście historycznym Polski, która szczyci się tym, że moralna cnota solidarności otworzyła nam drogę ku wolności, brzmi to jak szczególne zobowiązanie. Relacje polsko-niemieckie w ostatnich dziesięcioleciach stanowią dowód, że jest to możliwe i przynosi błogosławione skutki wszystkim.

Jesteśmy pełni nadziei, że na tej płaszczyźnie »styl działania na rzecz po-koju« będzie kontynuowany przez obydwie strony”. List ten wraz z Ks. Prymasem, jako współprzewodniczącym Zespołu w latach 1984–2005, podpisali: ks. bp. Jan Kopiec – aktualny współprzewodniczący, X. abp Wiktor Skworc – współprzewodniczący w latach 2005–2016, ks. kardynał Kazimierz Nycz i ks. biskup Tadeusz Lityński jako członkowie Zespołu d/s kontaktów z Konferencją Episkopatu Niemiec.

* * *

Ks. Profesor i Prymas Henryk Muszyński, swoim życiem, nauczaniem i przykładem jest niezłomnym budowniczym mostów pojednania i współpracy między religiami i narodami, rzecznikiem pokoju i dobra w świecie.

5 października A.D. 2017 w ramach spotkania z Mistrzem Nauki, zorganizowanego przez Stację PAU Naukową w Gdańsku i Instytut Kaszubski przekazano Ks. Prymasowi z Kaszub dyplom Członka Honorowego Instytutu Kaszubskiego.